

Isstock - en sport för gammal och ung

Isstock, eller som man säger i mellaneuropa - Eisstock, är en sport som i Sverige är mycket udda. Sporten, som kommer från alpländer som Österrike, Tyskland och norra Italien, fann sitt fotfäste i Västmanland i början av 1960-talet. De båda bruksorterna Surahammar och Hallstahammar sökte i slutet av 1950-talet och i början av 1960-talet arbetskraft till sina bruk.

Många av de invandrare som kom till Sverige på 50- och 60-talet, härstammade från bl a Tyskland och Österrike. Detta förde med sig att några av dem även tog med sig sina fritidsintressen och då i detta fallet isstock. Namnet Eisstock kommer från de tyska orden Eis (is) och Stock (stock) d v s en stock som spelades på isen. Ursprungligen var stocken, som namnet antyder, gjord enbart i trä men idag består stocken av tre delar innehållandes bl a bakelit, rostfritt stål, järn, gummi och läder. Utvecklades sporten snabbt till en folkspport i början av 1900-talet, men enligt en sägen skall denna sport ursprungligen ha härstammat från Norden på 1400-talet! Till en början spelades isstock på sjöar eller på eget frysta isbanor. Man samlades ett antal personer, spelade om ett glas vin eller någon öl och den eller de som förlorade fick bjuda de övriga!

1950 bildades det internationella isstockförbundet, IFE, som idag har sitt säte i Bern. Förbundet består idag av ett 20-tal medlemsnationer runt om i världen. Våra närmaste grannar, Danmark, Finland och Norge spelar även de. Den första klubben som bildades i Sverige var Surahammars Eisstockklubb (1969) och 1978 bildades Svenska Isstockförbundet.

Sporten har, i Sverige, haft sitt centrum i Västmanland med föreningar i Hallstahammar, Surahammar och Västerås, men även i Stockholm har man under flera omgångar haft föreningar. Dessa är idag ej medlemmar i förbundet men vi både tror och vet att många av dessa medlemmar fortfarande spelar. Förra året lästes i Dagens Nyheter att man spelade på isen vid Norrmälarstrand och då var det någon Österrikisk förening! Vi har försökt att komma i kontakt med några av dessa men inte lyckats, tyvärr. Under 80-talet var sporten som störst i Sverige med totalt ca 250 medlemmar. Detta skall jämföras med Tyskland och Österrike som vardera har runt 120 000 licensierade spelare!

Materialet

Under 70- och 80-talet utvecklades stocken och dess tillbehör på ett sådant sätt att man kan bedriva sporten både vinter och sommar. Hur är det möjligt? På nästa sida följer en redogörelse av materielen samt en förklaring av regler.

Isstock - en sport för gammal och ung

STOCKEN

Stocken består av 3 st delar; skaft (handtag), stockkropp och platta.

Skaftet:

Finns i olika längder och utföranden och man kan även bara skaft. Underdelen av skaftet är gängat för vas fast i plattan.

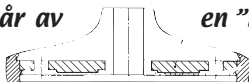
Vikt ca: 700 gr.

beställas juster-
att kunna skru-

Stockkroppen: Den centrala delen som består av en "huva" i hårdplast samt en stålring runt om för att stå emot "smäl-lar". Stockkroppen är ca 15-20 cm hög och har centrum där skaftet placeras.

Vikt ca: 3.5 kg.

en "huva" i hård-
alla "smäl-
ett "hål" i

Plattan:

Plattan består av en trä- eller plastbotten vars centrum har gängning för att förbinda de tre delarna. Skaftet skruvas sedan fast i denna gängning. Botten d v s glidytan består av gummi (för vinter) eller bakelit (för sommar). Gummit eller bakeliten har olika hårdheter, vilket bl a styr farten.

(Ju hårdare gummi desto fortare glider plattan!)

SPELET

Isstocksporten består av 3 st discipliner; lagspel, målskjutning och långskjutning.

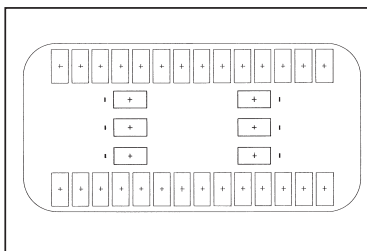
Lagspel:

Spelas antingen utomhus på öppna isar eller inomhus/utomhus på en ishockeyrink, tvärs över rinken (se skiss). En bana är ca 28 meter lång och i varje ände finns ett målområde (boet) som är 3x6 meter. I mitten av detta målområde finns ett kryss som markerar dess mittpunkt och på detta kryss lägger man innan omgångens början ett rörligt mål en s k **duva**. Denna **duva**, som är gjord av gummi, får förflyttas fritt inom boet tills det att den hamnar utanför de markerade linjerna

Isstock - en sport för gammal och ung

(rektangeln). Om den hamnar utanför boet läggs den tillbaka i mitten. Jämför detta med Curling som har en fast mittpunkt.

Ett lag består av 4 spelare samt en avbytare. Vid Solo- eller Duospel gäller 1 resp. 2 spelare. Två lag möts i av 6 st omgångar. Detta och tillbaka. Enligt ett kort startar det ena lags sin stock så nära målet som möjligt. Det andra laget tar sedan sin stock eller stockar till sig och placeras närmare målet. Sedan tar det andra laget sin stock eller stockar till sig och placeras närmare målet.

Så här kan banorna ritas in på en ishockeyrink.

en match, som består av 3 omgångar förutbestämt matchlag genom att placera sin stock så nära målet som möjligt. Sedan tar det andra laget sin stock eller placerar sig närmare målet till den första stocken eller ställer in sin stock närmare målet än den första stocken. När sedan alla 8 spelare skjutit sina skott är det dags att räkna poäng. Det lag som ligger närmast målet får för första stock 3 poäng och för efterföljande, om inte någon motståndarsstock ligger närmare, 2 poäng per stock. Totalt max 9 poäng per omgång. Det kan låta enformigt, men genom att det är en rörlig målpunkt så blir spelet väldigt flexibelt och mycket kan hända. Det handlar mycket om taktik, rutin och känsla.

Målskjutning:

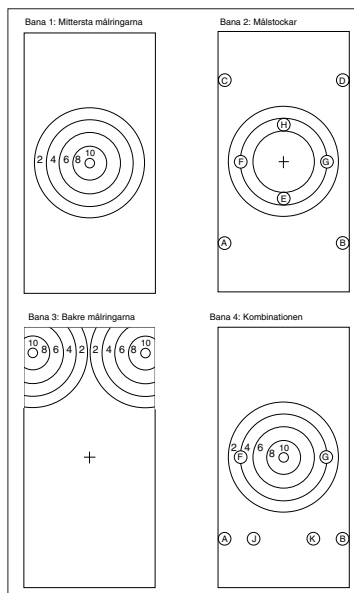
Denna disciplin kan jämföras med pistolskytte eller bågskytte fast här spelar man på 4 olika banor som har olika utförande/mönster. På varje bana skall 6 skott skjutas och totalt kan man få 50 poäng per bana. Totalt 200 poäng.

Världsrekordet är 176 poäng.

Långskjutning:

Kan jämföras med spjutkastning d v s det gäller att skjuta stocken så långt som möjligt. Varje spelare har 5 försök och man spelar oftast på sjöar. Rekordet ligger på **504 meter!**

För att kunna stå stabilt har man ett fotstöd på isen.

Isstock - en sport för gammal och ung

Sportens möjligheter att spela på asfalt eller betong har medfört att länder som t ex Australien, Kenya och Paraguay kunnat bli medlemmar i det internationella förbundet, IFE. Ett av det internationella förbundets största uppgifter är att försöka få sporten till att bli en OS-gren! Sporten har faktiskt deltagit som demonstrationssport vid två Olympiska Spel, 1936 i Garmisch-Partenkirchen samt 1964 i Innsbruck.

Det Svenska Isstockförbundets, SISF, främsta uppgift är att sprida sporten i Sverige, vilket är mycket svårt med tanke på Ishockeyns utbredning, dock finns det Isstock på programmet på flera vinterorter i landet som t e x Storhogna Högfjällshotell i Vemdalen och i Åre. Detta är bl a ett sätt att nå ut till folk samt att försöka sprida information via media, vilket är svårare. Isstock har vid två tillfällen försökt att komma med i RF, Riksidrottsförbundet.

Avslutningsvis vill jag bara tillägga att även om Sverige är en mycket liten nation vad beträffar isstock så har man haft mycket fina framgångar på EM och VM. Den bästa placeringen uppnåddes vi VM 1998 i Graz, Österrike. I lagspelet nådde spelare från Surahammar en 4:e plats, vilket var en sensation! Tilläggas bör att detta lag spelat tillsammans i ca 15 år, vilket bevisar att rutinen är oerhört viktig i sådana här tävlingar.

Detta var en kortfattad presentation om sporten och dess regler. Är Du intresserad av att komma i kontakt med sporten eller få information om den, vänligen kontakta:

*Stephan Duzmann, Ormingeringen 64, 132 33 Saltsjö-Boo.
stephan.duzmann@done.se*

*Stephan Duzmann
Ordförande, SISF*

